Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ŽANA RIŠĀRA DELATŪRA
[*JEAN RICHARD DE LA TOUR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 8. oktobrī [1]

Lieta C-221/19

AV,
piedaloties
Pomorski Wydział Zamiejscowy Departament Do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej

(*Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdaņskas apgabaltiesa, Polija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Pamatlēmums 2008/909/TI – 8. panta 2.–4. punkts, 17. panta 1. punkts un 19. pants – Citā dalībvalstī piespriesta soda, kura izpilde ir nodota dalībvalstij, kurā tiks pasludināts spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, ņemšana vērā šādā procedūrā – Pamatlēmums 2008/675/TI – Piemērošanas joma – 3. panta 3. punkts – Iepriekš pieņemtu notiesājošu spriedumu ņemšanas vērā ietekme uz šiem notiesājošiem spriedumiem

I. Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Pamatlēmuma 2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā [2] 3. panta 3. punktu, kā arī Padomes Pamatlēmuma 2008/909/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā [3], kas grozīts ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris) [4], 8. panta 2.–4. punktu, 17. panta 1. punktu un 19. pantu.

2. Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdaņskas apgabaltiesa, Polija) par sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanu šajā tiesā attiecībā uz AV, ietverot tostarp citas dalībvalsts tiesā piespriestu brīvības atņemšanas sodu, kas tiek izpildīts Polijā.

3. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā var piespriest kumulatīvu sodu, pamatojoties uz vairākiem sodiem, kas ir piespriesti vairākos notiesājošos nolēmumos. Ja šādi nolēmumi ir pieņemti dažādu dalībvalstu tiesās, lietas izskatīšana sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā rada jautājumus par šīs procedūras atbilstību Pamatlēmumiem 2008/675 un 2008/909.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 OV 2008, L 220, 32. lpp.

3 OV 2008, L 327, 27. lpp., un labojums – OV 2018, L 243, 21. lpp.

4 OV 2009, L 81, 24. lpp., turpmāk tekstā – "Pamatlēmums 2008/909".

4. Izskatāmajā lietā Tiesai ir iespēja precizēt abos šajos pamatlēmumos ietverto tiesību normu saistību. Konkrētāk, būs jānosaka, vai kādā dalībvalstī iepriekš piespriestu sodu var ņemt vērā tādā sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā kā pamatlietā, ja šī iepriekš piespriestā soda izpilde ir nodota dalībvalstij, kurā ir jāpasludina spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu.

5. Šajos secinājumos es ierosināšu Tiesai nospriest, ka Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punkts, lasot to kopā ar šī lēmuma 14. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka principā tam nav pretrunā, ka dalībvalsts tiesa jaunā kriminālprocesā, īstenojot tādu spieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru kā pamatlietā, ņem vērā citas dalībvalsts tiesas iepriekš piespriestu notiesājošu spriedumu, kura izpilde dalībvalstij, kurā notiek šī procedūra, ir nodota saskaņā ar Pamatlēmumā 2008/909 paredzētajiem noteikumiem. Tomēr tiesai, kurā notiek sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, atkarībā no konkrētās situācijas ir jāpārbauda, vai šīs procedūras rezultātā dalībvalstī, kurā notiek šī procedūra, nenotiek iejaukšanās iepriekš pieņemtos notiesājošos spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi, nedz arī to atcelšana vai pārskatīšana. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras rezultātā it īpaši nedrīkst nedz noteikt kumulatīvu sodu, kas būtu mazāks par citas dalībvalsts tiesas notiesājošā nolēmumā piespriesto sākotnējo sodu, nedz arī atcelt šī nolēmuma sekas.

6. Es arī ierosināšu Tiesai nospriest, ka Pamatlēmuma 2008/909 8. pants, 17. panta 1. punkts un 19. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāda dalībvalstī īstenota sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra kā pamatlietā, ar nosacījumu, ka tiek ievērots izpildes dalībvalsts kompetentajai iestādei uzliktais principiālais pienākums atzīt tai pārsūtīto spriedumu un izpildīt sodu, kura ilgums un veids atbilst sprieduma dalībvalstī pasludinātajā spriedumā paredzētajam. Tikai atbilstoši šī paša pamatlēmuma 8. panta 2.–4. punktā paredzētajiem stingrajiem ierobežojumiem sākotnējā soda, kas tiek izskatīts sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā, ilgumu vai veidu nepieciešamības gadījumā varētu pielāgot pirms šāda sprieduma pasludināšanas.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Pamatlēmums 2008/675

7. Pamatlēmuma 2008/675 2., 3., 6., 7. un 14. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Padome 2000. gada 29. novembrī saskaņā ar Eiropadomes Tamperes sanāksmes secinājumiem pieņēma Pasākumu programmu, lai īstenotu principu par nolēmumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās [..], kas paredz “pieņemt vienu vai vairākus instrumentus, ar ko izveido principu, ka dalībvalsts tiesai jāspēj ņemt vērā citās dalībvalstīs pieņemtos galīgos spriedumus krimināllietās, lai tādējādi izvērtētu likumpārkāpēja iepriekšējo sodāmību un noteiktu, vai viņš izdarījis atkārtotu pārkāpumu, un lai noteiktu piemērojamo soda veidu un tā izpildes nosacījumus”.

(3) Šā pamatlēmuma mērķis ir noteikt obligātu minimālo pienākumu dalībvalstīm ņemt vērā citās dalībvalstīs pieņemtos spriedumus [..]

[..]

(6) Pretstatā citiem instrumentiem šā pamatlēmuma mērķis nav kādas dalībvalsts tiesu nolēmumu izpilde citās dalībvalstīs, bet tas drīzāk tiecas uz to, lai dalībvalstī iepriekš pieņemtam spriedumam varētu būt sekas jaunā kriminālprocesā kādā citā dalībvalstī tiktāl, ciktāl šādas sekas ir iepriekšējiem spriedumiem, kas pieņemti saskaņā ar šīs citas dalībvalsts tiesību aktiem.

Tādēļ šajā pamatlēmumā nav iekļauts pienākums ņemt vērā šādus iepriekšējus spriedumus, piemēram, ja ar piemērojamajiem instrumentiem iegūtā informācija nav pietiekama, ja attiecīgajā valstī nebūtu bijis iespējams pieņemt attiecīgu spriedumu par nodarījumu, par kuru ir pieņemts iepriekšējais spriedums, vai ja iepriekš piemērotais sods nepastāv attiecīgās valsts tiesību sistēmā.

(7) Citā dalībvalstī pieņemta sprieduma sekām vajadzētu būt līdzvērtīgām sekām, kādas ir lēmumam, kas attiecīgajā valstī pieņemts kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanas stadijā, tiesas procesa gaitā un sprieduma izpildes stadijā.

[..]

(14) Iejaukšanās spriedumā vai tā izpildē ir, *inter alia*, situācijas, kad saskaņā ar otrās dalībvalsts tiesību aktiem iepriekšējā spriedumā noteikto sodu ieskaita vai ietver citā sodā, kuru pēc tam efektīvi jāizpilda, ciktāl pirmais spriedums vēl nav izpildīts vai tā izpilde nav nodota citai dalībvalstij."

8. Saskaņā ar Pamatlēmuma 2008/675 1. panta 1. punktu tā mērķis "ir paredzēt nosacījumus, atbilstīgi kuriem dalībvalsts kriminālprocesā pret personu ņem vērā spriedumus, kas attiecībā uz šo pašu personu par citiem faktiem iepriekš pieņemti citās dalībvalstīs".

9. Šā pamatlēmuma 3. pants "Citā dalībvalstī pieņemta sprieduma ņemšana vērā jaunā kriminālprocesā" ir formulēts šādi:

"1. Katra dalībvalsts nodrošina to, ka kriminālprocesā pret personu saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ņem vērā spriedumus, kas attiecībā uz to pašu personu par citiem faktiem iepriekš pieņemti citās dalībvalstīs un par ko informācija ir saņemta saskaņā ar piemērojamiem instrumentiem par savstarpēju tiesisko palīdzību vai informācijas apmaiņu no sodāmības reģistra, tiktāl, ciktāl ņem vērā iepriekšējus pašu valstī pieņemtus spriedumus, un to, ka tiem paredz tiesiskās sekas, kas ir līdzvērtīgas iepriekšējo savas valsts spriedumu sekām.

2. Šā panta 1. punktu piemēro pirmstiesas izmeklēšanas posmā, pašā lietas izskatīšanas posmā un sprieduma izpildes laikā, jo īpaši attiecībā uz piemērojamiem procesuālajiem noteikumiem, tostarp tiem, kas attiecas uz iepriekšēju apcietinājumu, nodarījuma kvalifikāciju, soda veidu un līmeni, kā arī noteikumiem, kas reglamentē nolēmuma izpildi.

3. Tam, ka ņem vērā citās dalībvalstīs iepriekš pieņemtus spriedumus, kā noteikts 1. punktā, nav tādas sekas, ka jaunā procesa dalībvalsts iejaucas iepriekš pieņemtos spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi, vai arī atceļ vai pārskata tos.

4. Atbilstīgi 3. punktam 1. punktu nepiemēro gadījumos, kad – ja iepriekšējais spriedums būtu tās dalībvalsts spriedums, kurā notiek jaunais process – ņemot vērā iepriekšējo spriedumu, saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem notiktu iejaukšanās iepriekš pieņemtajā spriedumā vai jebkādos lēmumos saistībā ar tā izpildi, vai arī tā atcelšana vai pārskatīšana.

5. Ja nodarījums, par kuru notiek jaunais kriminālprocess, ir izdarīts pirms iepriekšējā sprieduma pieņemšanas vai pilnīgas izpildes, 1. un 2. punkts nerada dalībvalstīm pienākumu piemērot tos savus noteikumus par spriedumu pieņemšanu, kuru piemērošana ārvalstu spriedumiem ierobežotu tiesnesi, viņam pieņemot spriedumu jaunajā kriminālprocesā.

Tomēr dalībvalstis nodrošina, ka šādos gadījumos to tiesas var kā citādi ņemt vērā iepriekšējus spriedumus, kas pieņemti citās dalībvalstīs."

2. Pamatlēmums 2008/909

10. Pamatlēmuma 2008/909 1. pantā ir noteikts:

"Šajā pamatlēmumā:

a) "spriedums" ir galīgs sprieduma valsts tiesas pieņemts galīgais lēmums vai rīkojums, ar ko piespriež sodu fiziskai personai;

b) "sods" ir jebkurš brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts pasākums, kas, pamatojoties uz kriminālprocesu, ir piespriests uz noteiktu vai nenoteiktu laiku par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;

c) "sprieduma valsts" ir dalībvalsts, kurā ir pieņemts spriedums;

d) "izpildes valsts" ir dalībvalsts, kurai ir pārsūtīts spriedums, lai to atzītu un izpildītu."

11. Pamatlēmuma 2008/909 3. pants ir formulēts šādi:

"1. Šā pamatlēmuma mērķis ir izstrādāt noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstij jāatzīst spriedums un jāizpilda sods, lai sekmētu notiesātās personas sociālo rehabilitāciju.

[..]

3. Šis pamatlēmums attiecas tikai uz spriedumu atzīšanu un sodu izpildi šā pamatlēmuma izpratnē. [..]"

12. Atbilstoši Pamatlēmuma 2008/909 8. pantam "Sprieduma atzīšana un soda izpilde":

"1. Saskaņā ar 4. pantu pārsūtīto spriedumu un pēc tam, kad veikta procedūra atbilstīgi 5. pantam, izpildes valsts kompetentā iestāde atzīst un tūlīt veic visus soda izpildei vajadzīgos pasākumus, izņemot gadījumus, kad tā nolemj izmantot kādu no 9. pantā paredzētajiem sprieduma neatzīšanas un neizpildīšanas pamatiem.

2. Ja soda ilgums neatbilst izpildes valsts tiesību aktiem, izpildes valsts kompetentā iestāde var nolemt sodu pielāgot, bet tikai tad, ja minētais sods pārsniedz augstāko iespējamo sodu, kas paredzēts attiecībā uz līdzīgiem nodarījumiem saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem. Pielāgotais sods nav mazāks par augstāko iespējamo sodu, kas paredzēts attiecībā uz līdzīgiem nodarījumiem saskaņā ar izpildes valsts tiesību aktiem.

3. Ja soda veids neatbilst izpildes valsts tiesību aktiem, izpildes valsts kompetentā iestāde var pielāgot to sodam vai pasākumam, kas paredzēts šīs valsts tiesību aktos attiecībā uz līdzīgiem nodarījumiem. Tāds sods vai pasākums pēc iespējas atbilst sodam, kas piespriests sprieduma valstī, un tādēļ sodu nepārvērš par naudassodu.

4. Pielāgotais sods nepastiprina sprieduma valstī piespriesto sodu saistībā ar tā veidu vai ilgumu."

13. Šā pamatlēmuma 17. panta "Tiesību akti, ar ko reglamentē soda izpildi" 1. punktā ir noteikts:

"Soda izpildi reglamentē ar izpildes valsts tiesību aktiem. Tikai izpildes valsts iestādes saskaņā ar 2. un 3. punktu ir kompetentas pieņemt lēmumus par izpildes procedūrām un noteikt visus pasākumus, kas uz tām attiecas, tostarp pirmstermiņa vai nosacītas atbrīvošanas pamatus."

14. Saskaņā ar minētā pamatlēmuma 19. pantu "Amnestija, apžēlošana, sprieduma pārskatīšana":

"1. Amnestēt un apžēlot var sprieduma valsts un arī izpildes valsts.

2. Tikai sprieduma valstij ir tiesības pieņemt lēmumus par lūgumiem pārskatīt spriedumu, ar ko piespriests sods, kurš jāizpilda saskaņā ar šo pamatlēmumu."

B. Polijas tiesības

15. 1997. gada 6. jūnija *ustawa – Kodeks karny* (Likums par kriminālkodeksu)[5] 85. panta 4. punkts, redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietā, ir formulēts šādi:

"Spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, neietver sodus, kas tika piespriesti ar Kriminālkodeksa 114.a pantā norādītajiem spriedumiem."

16. Kriminālkodeksa 114.a pantā ir noteikts:

"1. Notiesājošs spriedums ir arī galīgs tiesas spriedums, ar ko persona tiek notiesāta par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un kuru pasludina krimināllietās kompetentā tiesa Eiropas Savienības dalībvalstī, ja vien saskaņā ar Polijas krimināltiesībām šī darbība nav noziedzīgs nodarījums, izdarītājs nav saucams pie atbildības vai ir piespriests tāds sods, kas nav noteikts likumā.

2. 1. punktā minētās tiesas notiesājošā sprieduma gadījumā lietās:

1) kurās tiek piemērots jauns krimināllikums, kurš stājās spēkā pēc notiesājoša sprieduma pasludināšanas,

2) par sodāmības dzēšanu,

– piemēro tiesību aktus, kas ir spēkā notiesāšanas vietā. [..]

3. 1. punkta noteikumus nepiemēro, ja informācija, kas tika saņemta no sodāmības reģistra vai [..] Savienības dalībvalsts tiesas, nav pietiekama, lai konstatētu notiesāšanu, vai no soda var atbrīvot valstī, kurā notika notiesāšana."

III. Pamatlietas faktiskie apstākļi un prejudiciālie jautājumi

17. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka AV ir notiesāts ar četriem atsevišķiem spriedumiem, no kuriem trīs ir pieņemti Polijas tiesās un viens – Vācijas tiesā.

18. 2018. gada 31. jūlijā AV iesniedza iesniedzējtiesā lūgumu attiecībā uz viņu pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu. Minētā tiesa uzskata, ka ir izpildāmi divi notiesājoši spriedumi, proti, pirmkārt, ar *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa, Vācija) 2017. gada 15. februāra spriedumu piespriestais sods, kas AV ir jāizcieš no 2016. gada 1. septembra līdz 2021. gada

5 *Dz. U.* Nr. 88, poz. 553, turpmāk tekstā – "Kriminālkodekss".

29. novembrim, un, otrkārt, ar iesniedzējtiesas 2010. gada 24. februāra spriedumu piespriestais sods, kas AV ir jāizcieš no 2021. gada 29. novembra līdz 2030. gada 30. martam. *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) spriedums ir pieņemts izpildei Polijā ar iesniedzējtiesas 2018. gada 12. janvāra rīkojumu. Minētā tiesa precizē, ka šajā rīkojumā nodarījumu juridiskā kvalifikācija ir veikta atbilstoši Polijas tiesībām, ka ir norādīts, ka kopējais brīvības atņemšanas sods uz pieciem gadiem un trīs mēnešiem ir izpildāms un ka tas ir sods, kas pēc tā ilguma ir identisks *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) spriedumā piespriestajam sodam.

19. Lūgumā pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, AV apgalvoja, ka, tā kā *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) spriedums ir pieņemts izpildei Polijā, ir izpildīti nosacījumi, lai varētu pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, un šis spriedums būtu jāpieņem atbilstoši pilnas absorbcijas principam.

20. Lūguma pamatojumam AV atklāja, ka iesniedzējtiesa 2014. gada 29. janvārī pasludināja spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, ar kuru sods, kas bija piespriests *Landgericht Göttingen* (Getingenes apgabaltiesa, Vācija) 2012. gada 13. marta spriedumā, kurš tika pieņemts izpildei Polijā, tika apvienots ar iesniedzējtiesas spriedumā piespriestu sodu. Tā precizē, ka šis spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, ir stājies likumīgā spēkā.

21. Ņemot vērā šos elementus, iesniedzējtiesa norāda, ka tā ir saskārusies ar problēmu par to, kā zināt, vai attiecīgajām Pamatlēmumu 2008/675 un 2008/909 normām nav pretrunā tas, ka Polijā pasludinātā spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvo sodu, ietver šajā dalībvalstī piespriestus sodus un citā dalībvalstī piespriestus sodus, kas ir pieņemti izpildei Polijā.

22. Iesniedzējtiesa turklāt paskaidro, ka saskaņā ar Kriminālkodeksa 85. panta 4. punktu, lasot to kopsakarā ar šī paša kodeksa 114.a pantu, Polijas tiesību sistēmā spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, neietver sodus, ko citā dalībvalstī ir piespriedusi krimināllietās kompetentā tiesa.

23. Runājot par Polijas tiesībās paredzēto sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru, iesniedzējtiesa paskaidro, ka spriedums, ar ko noslēdz šo procedūru, atrodas uz robežas starp spriedumu pēc būtības un soda izpildi, un ka tajā ietver likumīgā spēkā stājušos spriedumos piespriestus sodus ar mērķi "labot" tiesisku reakciju uz tādiem veiktiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem personu varētu tiesāt vienā procesā, un tādējādi "racionalizēt sodīšanu", neiejaucoties ar spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, attiecīgajos atsevišķajos spriedumos. It īpaši spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, neskar konkrēta noziedzīgā nodarījuma izdarītāja vainas noteikšanu, kāda tā ir noteiktā spriedumā pēc būtības.

24. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tas, ka spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, tiek ņemti vērā, pirmkārt, vienā dalībvalstī pasludināti spriedumi, kas ir pieņemti izpildei citā dalībvalstī, un, otrkārt, šajā dalībvalstī pasludināti spriedumi, ļautu izvērtēt visu personas, kurai ir pasludināti vairāki spriedumi, noziedzīgo darbību. Tas sekmētu "kopējās tiesiskuma telpas" izveidi.

25. Turklāt, ja vienā dalībvalstī pasludināts spriedums tiek pieņemts izpildei citā dalībvalstī saskaņā ar to, kas ir paredzēts Pamatlēmumā 2008/909, iesniedzējtiesas ieskatā, būtu jāatzīst, ka šis spriedums kļūst par pamatu visiem procesuālajiem un izpildes nolēmumiem, kas ir jāpieņem tās dalībvalsts tiesām, kurā tas ir jāizpilda. Tādējādi spriedums, kas ir pieņemts izpildei citā dalībvalstī, iekļautos šīs dalībvalsts tiesību sistēmā un būtu izpildāms atbilstoši šīs dalībvalsts tiesiskajam regulējumam, kas turklāt skaidri izrietot no Pamatlēmuma 2008/909 17. panta 1. punkta.

26. Visbeidzot, iesniedzējtiesa uzskata, ka gadījumā, ja nebūtu iespējams taisīt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, tajā ietverot vienā dalībvalstī pasludinātus un citā dalībvalstī izpildei pieņemtus notiesājošus spriedumus, tad pilsonis, kas ir vairākkārt notiesāts vienā dalībvalstī, būtu izdevīgākā situācijā nekā pilsonis, kurš ir notiesāts dažādās dalībvalstīs. Tādējādi runa esot par to, lai Savienības līmenī pilsoņiem tiktu nodrošināta vienāda attieksme analoģiskā situācijā.

27. Šajos apstākļos *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdaņskas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Padomes Pamatlēmuma [2008/675] 3. panta 3. punkts, kurā ir noteikts, ka tam, ka "ņem vērā citās dalībvalstīs iepriekš pieņemtus spriedumus, kā noteikts 1. punktā, nav tādas sekas, ka jaunā procesa dalībvalsts iejaucas iepriekš pieņemtos spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi, vai arī atceļ vai pārskata tos", ir jāinterpretē tādējādi, ka ar iejaukšanos šīs tiesību normas izpratnē ir jāsaprot ne tikvien ar citā Eiropas Savienības dalībvalstī pasludinātu spriedumu piespriesta soda ietveršana spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, bet arī tāda soda apvienošana, kurš tika pieņemts izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī, šādā spriedumā ar spriedumu, kurš tika pasludināts šajā valstī tāda sprieduma ietvaros, ar ko nosaka kumulatīvu sodu?

2) Vai, ņemot vērā Padomes Pamatlēmuma [2008/909] tiesību normas, kas attiecas uz eksekvatūras procedūras noteikumiem, kas ir paredzēti [tā] 8. panta 2.–4. punktā, kā arī 19. pantā [..], kuros ir norādīts, ka "amnestēt un apžēlot var sprieduma valsts un arī izpildes valsts" (1. punkts) [un ka] "tikai sprieduma valstij ir tiesības pieņemt lēmumus par lūgumiem pārskatīt spriedumu, ar ko piespriests sods, kurš jāizpilda saskaņā ar šo pamatlēmumu" (2. punkts), un 17. panta 1. punkta [pirmajā] teikumā, kurā ir norādīts, ka "soda izpildi reglamentē ar izpildes valsts tiesību aktiem", ir iespējams pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kurš ietvertu tādus sodus, kas tika piespriesti ar vienā Eiropas Savienības dalībvalstī pasludinātu spriedumu, kurš tika pieņemts izpildei citā Eiropas Savienības dalībvalstī ar tādu tajā pieņemtu spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu?"

28. Rakstveida apsvērumus iesniedza Polijas, Čehijas, Spānijas un Ungārijas valdības, kā arī Eiropas Komisija. Polijas, Čehijas un Spānijas valdības, kā arī Komisija noteiktajā termiņā atbildēja uz Tiesas uzdotajiem rakstveida jautājumiem.

IV. Vērtējums

29. Iesniedzējtiesa aicina Tiesu interpretēt, pirmkārt, Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punktu, kā arī, otrkārt, Pamatlēmuma 2008/909 8. panta 2.–4. punktu, 17. panta 1. punkta pirmo teikumu un 19. pantu.

30. Minētā tiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai šīs tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka tām pretrunā ir tas, ka dalībvalsts tiesa, kurā saskaņā ar Pamatlēmumu 2008/909 ir jāizpilda citas dalībvalsts tiesas piespriests brīvības atņemšanas sods, pasludina spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kurā tiek ietverti abu šo dalībvalstu tiesu piespriestie sodi.

31. Iesniedzējtiesa vēlas saņemt skaidrojumu par minēto tiesību normu interpretāciju, vienlaikus precizējot, ka ar Krimināl kodeksa 85. panta 4. punktu, lasot to kopā ar tā paša kodeksa 114.a pantu, netiek pieļauts spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, ja tajā ietver citas dalībvalsts tiesas pasludinātu spriedumu.

32. Pirms jautājuma par to, vai dalībvalsts tiesai, kurā ir iesniegts lūgums par sodu apvienošanu, ir vai nav jāņem vērā iepriekš citā dalībvalstī pasludināts spriedums, izlemšanas ir jānorāda daži apsvērumi par šāda veida procedūru.

A. Ievada apsvērumi par sodu apvienošanu

33. Principā sodu apvienošana, kas Polijā notiek kā sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra, ir piemērojama noziedzīgu nodarījumu reālas kopības gadījumā. Noziedzīgu nodarījumu reāla kopība attiecas uz situāciju, kad persona ir izdarījusi vairākus noziedzīgus nodarījumus, kurus nav nošķīris galīgs notiesājošs spriedums. Par šiem dažādajiem faktiem attiecīgā persona var tikt tiesāta atsevišķās tiesvedībās, kas attiecīgā gadījumā var norisināties dažādu dalībvalstu tiesās. Sodu apvienošana tādējādi ļauj nodrošināt vienādu attieksmi gan tad, ja noziedzīgu nodarījumu kopību veidojošie noziedzīgie nodarījumi tiek vērtēti vienā procesā, gan tad, ja tie tiek vērtēti atsevišķi.

34. Sākotnējo sodu apvienošana nozīmē, ka tiek piespriests viens sods, kura apmērs atbilst sākotnējam sodam, kas paredzēts par noziedzīgo nodarījumu ar vissmagāko sankciju un kas tādējādi "absorbē" par citiem pārkāpumiem paredzētos sākotnējos sodus, kurus uzskata par ietvertiem smagākajā sodā. Notiesātā persona izcietīs tikai šo sodu. Runa ir par juridisku fikciju, kas ļauj uzskatīt, ka visi sodi tādējādi tiek izpildīti vienlaicīgi. Līdz ar to sodu apvienošana ļauj izvairīties no sākotnējo sodu vienkāršas saskaitīšanas vai saskaitīšanas, kuras ietvaros katram noziedzīgo nodarījumu kopību veidojošam noziedzīgajam nodarījumam tiek piespriesti attiecīgie sodi, kas tādējādi tiek izpildīti atsevišķi un kumulatīvi. Šādu apvienošanu var pasludināt, ja vairāki noziedzīgi nodarījumi tiek izmeklēti vai nu vienā procesā – ar notiesājošu spriedumu, vai dažādos procesos – izmantojot tādu institūtu kā spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu.

35. Novēršot matemātisku saskaitīšanu, sodu apvienošana ir mehānisms, kas ļauj samazināt to sodu ilgumu, kas būs jāizcieš personai, kura ir izdarījusi vairākus kopību veidojošus noziedzīgus nodarījumus un kura līdz ar to ir vairākkārt notiesāta. Tādējādi ar šo mehānismu tiek labotas sekas, kas, iespējams, ir pretrunā samērīguma principam, ko var izraisīt sodu saskaitīšana. Tas ir balstīts idejā, ka tīri matemātiska saskaitīšana būtu pretrunā vienai no soda galvenajām funkcijām modernā sodu sistēmā, proti, veicināt notiesāto personu sociālo rehabilitāciju. Runa ir par soda individualizācijas principa īstenošanu, kas atšķirībā no piespriesto sodu vienkāršas matemātiskas saskaitīšanas ļauj ņemt vērā notiesātās personas rīcību, tās personību, kā arī materiālo, ģimenes un sociālo situāciju [6].

36. Tātad varētu izrādīties, ka ir jālabo saskaitīšanas negatīvās sekas sodu izpildes stadijā. Šajā ziņā krimināllietu tiesām ir jāsaglabā novērtējuma brīvība, lai, izpildot dažādās tiesvedībās piespriestos sodus, tiktu sasniegts līdzsvars starp efektīvu sodu un notiesāto personu sociālās rehabilitācijas mērķi. Šajā stadijā vairs nav jāizvērtē, vai apsūdzētā persona ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, un apstiprinošas atbildes gadījumā – kāds sods būtu piemērots pārmestajai rīcībai. Sodu apvienošanas procedūrā, kas notiek stadijā, kad tie tiek izpildīti tikai vienas dalībvalsts teritorijā, tiesas uzdevums ir noteikt kopējo sodu, kas neskar prasību par efektīvu sodu un vajadzīgajā individualizācijas pakāpē vienlaikus atbilst sodu samērīguma principam un pilda soda sociālās rehabilitācijas uzdevumu. Tādējādi tiesai ir rīcības brīvība, jo tai ir jānosaka kumulatīvā soda apmērs. Šajā ziņā tās vērtējums var būt atkarīgs no dažādiem kritērijiem, tostarp no apstākļiem lietās, kurās ir taisīti dažādi notiesājoši spriedumi, no izdarītāja personības, kā arī no noziedzīgu nodarījumu rakstura, skaita un smaguma.

6 Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājums lietā *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386), kuros viņš norāda, ka "matemātiska visu to sodu saskaitīšana, kas piespriesti par darbībām laikposmā, kurā nav noticis neviens brīdinājums un neviena atbildības uzņemšanās, visbiežāk šķitīs nesamērīga un tātad netaisnīga, ņemot vērā likumpārkāpēja personību un darbību izdarīšanas apstākļus. Netaisnīgs sods drīzāk izraisīs pretestību, tātad recidīvu, nevis labošanos. Ar to arī pamatojama tiesnešiem piešķirtā vara, novērtējot nepieciešamo individualizāciju un atbilstīgi likuma noliktajām robežām, pēc iespējas labāk kombinēt sankcijas, kas piemērojamas šajā likumpārkāpēja dzīves laikposmā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem." (49. punkts).

37. Ja valsts tiesībās ir paredzēta sodu apvienošanas procedūra, tiesas pienākums ir jāizpilda neatkarīgi no tā, vai kriminālprocess ir veikts vienā vai vairākās dalībvalstīs, saskaņā ar Pamatlēmumā 2008/675 paredzētajiem noteikumiem un ierobežojumiem. Uz tiesu, kurā iesniegts pieteikums par sodu apvienošanu, tātad attiecas īpašs ierobežojums, kas ir paredzēts šā pamatlēmuma 3. panta 3. punktā, proti, ka ar nolēmumu, kas šai tiesai ir jāpieņem, nedrīkst tikt ietekmēts citā dalībvalstī pasludinātais notiesājošais nolēmums.

B. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra

38. Kumulatīva soda pasludināšana ir juridiska tehnika, kas tiek izmantota Polijas tiesību sistēmā, lai risinātu sevišķi smagu noziegumu, smagu vai mazāk smagu noziegumu un nodokļu noziegumu reālas kopības situāciju.

39. Kumulatīvais sods izpaužas kā īpašs sods, kas tiek piespriests pēc tam, kad ir pieņemti nolēmumi par personas vainu saistībā ar vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem un par sodiem, kas ir piespriesti par katru no tiem (sākotnējie sodi). Par to lemj tiesa, kurā lieta tiek izskatīta, atkarībā no sākotnējiem sodiem. Uz kumulatīva soda piespriešanu attiecas nosacījums, ka attiecīgie sākotnējie sodi ir izpildāmi un vēl nav pilnībā izpildīti. Līdz ar to jau pilnībā izpildītu sodu nevar apvienot ar citiem sodiem, lai piespriestu kumulatīvu sodu.

40. Tiesai, kas izskata lietu, ir jāizvērtē kumulatīvā soda apmērs, ievērojot valsts tiesību aktos noteiktās robežas un ņemot vērā tādus apstākļus kā tostarp attiecīgās personas veselības stāvoklis un uzvedība, kā arī noziedzīgo nodarījumu tuvums materiālajā, laika un personiskajā ziņā.

41. Ja par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem ir notikuši vairāki procesi, kumulatīvu sodu var pasludināt jaunā procedūrā, kurā tiek pasludināts spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pamatojoties uz sākotnējiem sodiem, kas ir piespriesti ar atsevišķiem notiesājošiem nolēmumiem. Šī procedūra tiek pamatota ar to, ka vairāku noziedzīgu nodarījumu, kuri tiek izskatīti vairākos procesos, izdarītāja stāvoklis nedrīkstētu būt neizdevīgāks salīdzinājumā ar tāda izdarītāja stāvokli, kura pārkāpumi tiek iztiesāti vienā procesā. Tāda sprieduma pasludināšana, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, tādējādi ļauj atjaunot vienādu attieksmi abās šajās situācijās. Turklāt spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, attiecas tikai uz kumulatīva soda noteikšanu, nevis uz personas vainu.

42. Izskatāmā lieta ir saistīta ar situāciju, kad sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra attiecas uz sodiem, no kuriem viens ir piespriests Polijas tiesā, bet otrs – citas dalībvalsts tiesā. Kā to norādīju iepriekš, Kriminālkodeksa 85. panta 4. punkta un 114.a panta kopīga piemērošana, šķiet, izslēdz iespēju noteikumus par kumulatīvu sodu piemērot citu dalībvalstu tiesu pieņemtiem spriedumiem. No tā izriet, ka tikai atbilstoši Polijas tiesībām citu dalībvalstu tiesu uzliktie sākotnējie sodi būtu jāizpilda, tos saskaitot ar Polijas tiesu piespriestajiem sodiem. Pamatojoties tikai uz Polijas tiesībām, citā dalībvalstī notiesāta persona, kuras soda izpilde ir nodota Polijai saskaņā ar Pamatlēmumu 2008/909, tātad nevar atsaukties uz valsts tiesību normām par spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, un par kumulatīva soda pieņemšanu, bet šai personai šis sods ir jāizcieš, to saskaitot ar tiem, kuri viņai ir piespriesti Polijā, un nevis vienlaicīgi, izmantojot kumulatīvu sodu.

43. Iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu izaicinājums attiecas uz to, kā noskaidrot, vai Polijas tiesībās izmantotā pieeja atbilst gan Pamatlēmumā 2008/675, gan Pamatlēmumā 2008/909 izvirzītajiem noteikumiem. Konkrētāk, ja citas dalībvalsts tiesā pasludināta notiesājoša sprieduma izpilde ir nodota dalībvalstij, kurā notiek sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra, kādas tad ir attiecības starp Pamatlēmuma 2008/675 un Pamatlēmuma 2008/909 izvirzītajiem noteikumiem? Vai tiesai, kurā notiek sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra saskaņā ar Savienības tiesībām ir pienākums ņemt vērā citā dalībvalstī pasludinātu notiesājošu spriedumu kumulatīva soda noteikšanai tāpat, kā tā darītu, ja runa būtu par šajā pašā tiesas valstī pieņemtu notiesājošu spriedumu?

44. Atgādināšu, ka iesniedzējtiesā izskatītajā sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā ir konstatēts, ka *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) 2017. gada 15. februārī pasludinātais spriedums, ar ko AV ir piespriests brīvības atņemšanas sods, ar iesniedzējtiesas 2018. gada 12. janvāra rīkojumu ir pieņemts izpildei Polijā un tur tas tiek izciests līdz 2021. gada 29. novembrim. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra, kas ietver šo notiesājošo spriedumu, pēc AV lūguma tika sākta 2018. gada 31. jūlijā. Ir izpildāms arī sods, ko iesniedzējtiesa piesprieda ar 2010. gada 24. februāra spriedumu un kas AV ir jāizcieš no 2021. gada 29. novembra līdz 2030. gada 30. martam. Turklāt šī tiesa norāda, ka tā jau 2014. gadā ir pasludinājusi spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kas tostarp aptver brīvības atņemšanas sodu, ko ir piespriedusi cita Vācijas tiesa un kas ir izpildīts Polijā. Šis spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pa šo laiku ir stājies likumīgā spēkā.

45. Kā jau iepriekš norādīju, runājot par Polijas tiesībās paredzēto sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru, iesniedzējtiesa paskaidro, ka spriedums, ar ko noslēdz šo procedūru, atrodas uz robežas starp spriedumu pēc būtības un soda izpildi un ka tajā likumīgā spēkā stājušos spriedumos piespriestus sodus ietver ar mērķi "labot" tiesisku reakciju uz tādiem veiktiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem personu varētu tiesāt vienā procesā, un tādējādi "racionalizēt sodīšanu", turklāt spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, nav iejaukšanās attiecīgajos atsevišķajos spriedumos. It īpaši iesniedzējtiesa uzskata, ka spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, netiek skarta konkrēta noziedzīgā nodarījuma izdarītāja vainas noteikšana, kas ir noteikta spriedumā pēc būtības.

46. Šajā ziņā no 2017. gada 10. augusta sprieduma *Zdziaszek*[7] izriet, ka sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrai nav ietekmes uz vainas atzīšanu, kas ir izdarīta iepriekšējos nolēmumos, jo šī atzīšana ir galīga[8]. Tiesa uzskata, ka ar šādu spriedumu tiek grozīts piespriestā soda vai piespriesto sodu apmērs[9]. Tādēļ šāda veida procedūra, kas attiecas uz brīvības atņemšanas sodu apmēra noteikšanu, ir jānošķir no pasākumiem, kas saistīti ar šo sodu izpildes kārtību[10].

47. Tiesa arī atzina, ka šāda procedūra, kas it īpaši ietver attiecīgajai personai iepriekš piespriestā soda vai vairāku sodu apvienošanu vienā jaunā sodā, noteikti rada šai personai labvēlīgāku rezultātu. Proti, pēc vairākām notiesāšanām, kur katra ietver soda uzlikšanu, piespriestie sodi var tikt apvienoti, lai iegūtu kumulatīvu sodu, kura apmērs ir mazāks nekā dažādu sodu, kas izriet no atsevišķiem iepriekšējiem lēmumiem, summa[11]. Polijas tiesībās paredzētais spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, neesot vienīgi "formāla un aritmētiska darbība" un atzīstot kompetentajai tiesai novērtējuma brīvību saistībā ar kumulatīvā soda noteikšanu[12].

48. Uzsvēršu, ka sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra ir dalībvalstu kompetencē. Tomēr, kā izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras, dalībvalstīm šī kompetence ir jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības[13]. Līdz ar to dalībvalstīm, kuras nolemj savos tiesību aktos paredzēt šādu procedūru, ir jāievēro Savienības tiesības, tostarp instrumenti, kas ir pieņemti tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās jomā, piemēram, Pamatlēmumi 2008/675 un 2008/909. Pati brīvības, drošības un tiesiskuma telpas būtība liek apšaubīt to, ka Savienības tiesībām atbilst tādi dalībvalsts tiesību akti, saskaņā ar kuriem sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā iepriekšēju spriedumu ņemšana vērā attiektos tikai uz šīs dalībvalsts tiesu pasludinātiem spriedumiem.

7 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

8 Spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 84. punkts).

9 Spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 85. punkts).

10 Turpat.

11 Spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 86. punkts).

12 Spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 88. punkts).

13 Šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumu, 1998. gada 24. novembris, *Bickel* un *Franz* (C-274/96, EU:C:1998:563, 17. punkts). Skat. arī spriedumu, 2020. gada 2. aprīlis, *Ruska Federacija* (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

C. Pamatlēmuma 2008/675 piemērojamība

49. Pamatlēmumā 2008/675, kā izriet no tā 1. panta 1. punkta un 3. panta 1. punkta, tiek noteikts minimālais pienākums dalībvalstīm ņemt vērā citās dalībvalstīs pasludinātus notiesājošus spriedumus krimināllietās, lai tiem piešķirtu līdzvērtīgas sekas tām, kādas ir saskaņā ar valsts tiesību aktiem iepriekš taisītiem notiesājošiem spriedumiem. Mērķis ir ļaut izvērtēt konkrētās personas iepriekšējo sodāmību jaunā kriminālprocesā, kas pret šo personu ir uzsākta par citiem faktiem.

50. Neapšaubāmi, Pamatlēmuma 2008/675 mērķis nav kādas dalībvalsts tiesu nolēmumu izpilde citās dalībvalstīs, kā ir norādīts tā 6. apsvērumā.

51. To paturot prātā, ir skaidrs, ka iepriekšējie notiesājošie spriedumi var tikt ņemti vērā to izpildes stadijā.

52. Tas izriet no 2017. gada 21. septembra sprieduma lietā *Beshkov* [14].

53. Lietā, kurā ir pieņemts šis spriedums, Tiesa nosprieda, ka Pamatlēmums 2008/675 ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams valsts procedūrai, kuras mērķis ir izpildes nolūkā noteikt kopējo brīvības atņemšanas sodu, ņemot vērā valsts tiesas noteikto sodu personai, kā arī sodu, kas noteikts, kad iepriekš pasludināts citas dalībvalsts tiesas notiesājošs spriedums pret to pašu personu par citiem faktiem [15].

54. Šī secinājuma pamatojumam Tiesa vispirms norādīja, ka šā pamatlēmuma 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka tā mērķis ir paredzēt nosacījumus, atbilstīgi kuriem iepriekš kādā dalībvalstī pasludinātus spriedumus ņem vērā jaunā kriminālprocesā, kas attiecībā uz šo pašu personu par citiem faktiem uzsākts citā dalībvalstī [16].

55. Šajā nolūkā minētā pamatlēmuma 3. panta 1. punktā, aplūkojot to kopsakarā ar tā 5. apsvērumu, dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka šādā gadījumā iepriekšējie notiesājošie spriedumi, kuri pasludināti citā dalībvalstī un par kuriem informācija ir saņemta saskaņā ar piemērojamiem instrumentiem par savstarpēju tiesisko palīdzību vai informācijas apmaiņu no sodāmības reģistra, pirmkārt, tiek ņemti vērā, ciktāl ņem vērā iepriekšējus pašu valstī pieņemtus spriedumus, un, otrkārt, tiem paredz tiesiskās sekas, kas ir līdzvērtīgas iepriekšējo savas valsts spriedumu sekām valsts tiesībās, vai runa būtu par faktu radītām vai procesuālo, vai materiālo tiesību radītām sekām [17].

56. Tiesa pēc tam konstatēja, ka Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 2. punktā ir precizēts, ka šo pienākumu piemēro pirmstiesas izmeklēšanas posmā, pašā lietas izskatīšanas posmā un sprieduma izpildes laikā īpaši attiecībā uz piemērojamiem procesuālajiem noteikumiem, tostarp tiem, kas attiecas uz nodarījuma kvalifikāciju, soda veidu un līmeni, kā arī noteikumiem, kas reglamentē nolēmuma izpildi. Tādējādi šī pamatlēmuma 2. un 7. apsvērumā ir noteikts, ka valsts tiesai ir jāvar ņemt vērā citās dalībvalstīs pasludinātus notiesājošus spriedumus, tostarp, lai noteiktu iespējamo izpildes kārtību, un ka šīs notiesāšanas sekām ir jābūt līdzvērtīgām tām sekām, kādas ir valsts nolēmumiem katrā no šiem procedūras posmiem [18].

14 C-171/16, turpmāk tekstā – "spriedums *Beshkov*", EU:C:2017:710.

15 Skat. spriedumu *Beshkov* (29. punkts).

16 Skat. spriedumu *Beshkov* (25. punkts).

17 Skat. spriedumu *Beshkov* (26. punkts).

18 Skat. spriedumu *Beshkov* (27. punkts).

57. Visbeidzot Tiesa no tā secināja, ka Pamatlēmums 2008/675 ir piemērojams ne tikai procedūrām par kriminālvajātas personas iespējamās vainas noteikšanu un pierādīšanu, bet arī par soda izpildi, kurā jāņem vērā sods, kas noteikts ar notiesājošu nolēmumu, kurš iepriekš pasludināts kādā citā dalībvalstī. Šajā ziņā Tiesa konstatēja, ka izskatāmajā lietā kopējā soda noteikšanas procedūra, ko ir uzsācis *Trayan Beshkov*, ietilpst otrajā kategorijā, proti, tai ir piemērojams šis pamatlēmums [19].

58. No iepriekš minētā tostarp izriet, ka minētais pamatlēmums principā attiecas uz situācijām, kad pret personu, kas iepriekš notiesāta citā dalībvalstī, ir ierosināts jauns kriminālprocess. Jēdziens "jauns kriminālprocess" ietver pirmstiesas izmeklēšanas posmu, pašu lietas izskatīšanu un sprieduma izpildi [20].

59. Pamatlēmuma 2008/675 piemērošanas nolūkā un atbilstoši tam, kā Tiesa ir nospriedusi spriedumā *Beshkov*, ir jānorāda, ka kumulatīva soda noteikšana tādā sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā kā pamatlietā notiek notiesājošo spriedumu izpildes stadijā, līdz ar to šis pamatlēmums ir piemērojams šādā procedūrā. Tieši saistībā ar šo valsts procedūru, kuras mērķis ir izpildes nolūkā noteikt kopējā brīvības atņemšanas soda apmēru, rodas jautājums, vai ir jāņem vērā sods, kas uzlikts ar citā dalībvalstī iepriekš pasludinātu notiesājošu spriedumu.

60. Turklāt, lai gan saskaņā ar Pamatlēmuma 2008/675 6. apsvērumu tā "mērķis nav panākt, lai kādā dalībvalstī izpildītu citās dalībvalstīs pieņemtus tiesu nolēmumus", tomēr es nesaskatu šajā pamatlēmumā nevienu norādi uz to, ka tas, ka dalībvalsts tiesas ņem vērā citās dalībvalstīs pasludinātus notiesājošus spriedumus, neattiektos uz notiesājošu spriedumu, kura izpilde ir nodota šai dalībvalstij saskaņā ar Pamatlēmumu 2008/909. Proti, ja Savienības likumdevējs būtu vēlējies izslēgt šo situāciju no Pamatlēmuma 2008/675 piemērošanas jomas, tas to būtu skaidri norādījis. Taču šā pamatlēmuma 14. apsvērumā, pie kura es atgriezīšos turpinājumā, gluži pretēji, ir pausts šī likumdevēja nodoms minētā pamatlēmuma piemērošanas jomā iekļaut situāciju, kad notiesājoša sprieduma izpilde tiek nodota citai dalībvalstij, kas nav notiesāšanas valsts.

61. Tā kā Pamatlēmuma 2008/675 piemērojamība tādai procedūrai kā pamatlietā, manuprāt, ir atzīta, tad ir jāpārbauda, vai šis pamatlēmums nepieļauj to, ka Polijā uzsāktā sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā tiek ņemts vērā iepriekš citā dalībvalstī pasludināts notiesājošs spriedums, kura izpilde ir nodota Polijai, vai, tieši pretēji, uzliek šādu pienākumu.

D. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras atbilstība Pamatlēmumam 2008/675

62. Pamatlēmuma 2008/675 2. apsvērumā ir noteikts, ka tā mērķis ir īstenot principu par tiesas spriedumu un nolēmumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās, kas ir noteikts LESD 82. panta 1. punktā, ar ko ir aizstāts LES 31. pants, uz kura pamata šis pamatlēmums ir pieņemts. Atbilstoši tā 3. apsvērumā norādītajam, minētā pamatlēmuma "mērķis ir noteikt obligātu minimālo pienākumu dalībvalstīm ņemt vērā citās dalībvalstīs pieņemtos spriedumus".

63. Gadījumā, ja vairākās dalībvalstīs ir uzsākti vairāki kriminālprocesi pret vienu un to pašu personu par dažādiem nodarījumiem, viens no Pamatlēmuma 2008/675 pamatprincipiem saskaņā ar tā 8. apsvērumu ir "pēc iespējas [novērst to], ka pret attiecīgo personu izturas mazāk labvēlīgi nekā tad, ja iepriekšējais spriedums būtu bijis pieņemts attiecīgajā dalībvalstī".

64. Lai to paveiktu, saskaņā ar šajā pamatlēmumā noteikto principu dalībvalstī, kurā notiek jauns kriminālprocess, tiek ņemts vērā citā dalībvalstī pasludināts notiesājošs spriedums, ievērojot līdzvērtības principu. Tomēr minētā pamatlēmuma mērķis nav saskaņot sekas, kādas dažādu valstu tiesību aktos ir paredzētas gadījumos, kad ir iepriekšēji spriedumi.

19 Skat. spriedumu *Beshkov* (28. punkts).

20 Skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 30. punkts).

65. Pieņemot Pamatlēmumu 2008/675, Savienības likumdevējs ir vadījies no 4. apsvērumā paustā konstatējuma, ka "dažas dalībvalstis paredz tiesiskās sekas citā dalībvalstī pieņemtiem spriedumiem, bet citas ņem vērā vienīgi savas valsts tiesu pieņemtos spriedumus".

66. Tādēļ šī pamatlēmuma 5. apsvērumā tiek turpināts: "Būtu jāapstiprina princips, saskaņā ar kuru citā dalībvalstī pasludinātam spriedumam dalībvalstīs būtu jāparedz sekas, kas ir līdzvērtīgas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem tās tiesu pieņemtam spriedumam, neatkarīgi no tā, vai šīs sekas attiecīgās valsts tiesību aktos tiek uzskatītas par faktiskām, vai arī par procesuālām, vai materiālām [..]". Tiesai, kurai ir jāizskata jaunais kriminālprocess, tātad saskaņā ar Pamatlēmumu 2008/675 ir pienākums citas dalībvalsts tiesas pasludinātam nolēmumam paredzēt tādas sekas, kam ir jābūt "līdzvērtīgām sekām, kādas ir lēmumam, kas attiecīgajā valstī pieņemts", pat "sprieduma izpildes stadijā" [21].

67. Tādējādi šajā pamatlēmumā ir noteikts princips, ka spriedumi, ko pieņēmušas tiesas tajā dalībvalstī, kurā notiek jauns kriminālprocess, – šajā gadījumā – procedūra ar mērķi pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, ir pielīdzināmi citas dalībvalsts tiesu pasludinātiem spriedumiem. Šī pielīdzināšanas principa rezultātā šiem notiesājošiem spriedumiem ir tādas pašas tiesiskās sekas kā tās, kas izriet no valsts notiesājošiem spriedumiem. Tādējādi tiesai, kas izskata jaunu kriminālprocesu, principā ir jāņem vērā citas dalībvalsts tiesas iepriekš pasludināts spriedums tādā pašā veidā, kā tā ņemtu vērā dalībvalsts, kurai tā pieder, tiesas nolēmumu, lai tam radītu sekas, kas saskaņā ar tiesību aktiem izriet no notiesātās personas sodāmības.

68. Kā ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*] norādīja savos secinājumos lietā *Beshkov* [22], šī prasība "ir skaidri saistīta ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpas īstenošanu un līdz ar to – ar savstarpēju atzīšanu, kas uzliek par pienākumu ne vien ņemt vērā ārvalsts nolēmumu, bet arī to ievērot" [23]. Tiesa uzskata, ka Pamatlēmums 2008/675 tādējādi "veicina savstarpēju uzticību Eiropas tiesiskuma telpā, jo sekmē tādu tiesisko kultūru, kurā principā tiek ņemti vērā citā dalībvalstī iepriekš pasludināti spriedumi" [24].

69. Sākotnēji šķiet, ka Polijas tiesību akti ir pretrunā šādi paustajai Savienības likumdevēja gribai un ir pretrunā savstarpējās atzīšanas principam. Tomēr ir jāpārbauda, vai kontekstā, kas ir raksturīgs tieši pamatlietai, citu dalībvalstu tiesu pasludināto notiesājošo spriedumu neņemšana vērā atbilst Pamatlēmumā 2008/675 izvirzītajiem noteikumiem.

70. Šī pamatlēmuma 3. panta 3.–5. punktā Savienības likumdevējs ir noteicis ierobežojumus pienākumam jaunā kriminālprocesā atbilstoši līdzvērtības principam ņemt vērā citā dalībvalstī iepriekš pasludinātus spriedumus.

71. It īpaši minētā pamatlēmuma 3. panta 3. punktā ir noteikts, ka "tam, ka ņem vērā citās dalībvalstīs iepriekš pieņemtus spriedumus, kā noteikts 1. punktā, nav tādas sekas, ka jaunā procesa dalībvalsts iejaucas iepriekš pieņemtos spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi, vai arī atceļ vai pārskata tos". Tādējādi šajā tiesību normā ir ietverta atruna, saskaņā ar kuru citā dalībvalstī pasludinātu notiesājošu nolēmumu ņemšana vērā nedrīkst šādus nolēmumus ietekmēt. Ar to tiek pausta nepieciešamība ārvalstu nolēmumiem saglabāt *res judicata* spēku.

21 Skat. Pamatlēmuma 2008/675 7. apsvērumu.

22 C-171/16, EU:C:2017:386.

23 Ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumi lietā *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, 54. punkts), kā arī ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumi lietā *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:65, 77. punkts).

24 Skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 36. punkts).

72. Tādējādi, ja valsts tiesa jaunā kriminālprocesā ņem vērā iepriekš pieņemtu ārvalsts nolēmumu, tā to nekādā veidā nedrīkst grozīt. Saskaņā ar šo neiejaukšanās principu tiesa, kas izskata jauno lietu, nevar pārskatīt to, ko ir nospriedusi citas dalībvalsts tiesa. Šai tiesai, kas izskata jauno lietu, ir tikai jāpiešķir šim iepriekš pieņemtajam ārvalsts nolēmumam tādas sekas, kādas būtu jāpiešķir iepriekšējam valsts nolēmumam saskaņā ar līdzvērtības principu [25]. Kopumā, citās dalībvalstīs iepriekš pieņemti notiesājoši spriedumi ir jāņem vērā tādi, kādi tie ir pasludināti [26].

73. Tieši piemērojot šo neiejaukšanās principu, Tiesa spriedumā *Beshkov* ir nospriedusi, ka "Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts, ka valsts tiesa, saņēmusi izpildei pieteikumu par kopējā brīvības atņemšanas soda noteikšanu, tostarp ņemot vērā sodu, kas uzlikts ar citas dalībvalsts tiesas iepriekš pasludinātu notiesājošu spriedumu, šādā nolūkā groza šā soda izpildes kārtību" [27].

74. It īpaši Tiesa uzskatīja, ka "atbilstīgi šim pašam pamatlēmumam valsts tiesas nepārskata un negroza notiesājoša sprieduma, kas iepriekš pasludināts un jau izpildīts citā dalībvalstī, izpildes kārtību, tostarp atsaucoties uz pārbaudes laiku, kas tika noteikts ar šo nolēmumu noteiktajam sodam, un pārveidojot to par brīvības atņemšanu slēgta tipa cietumā. Šādā nolūkā nebūtu arī jānosaka šādi grozīta soda jauna izpilde" [28].

75. Turklāt 2018. gada 5. jūlija spriedumā *Lada* [29] Tiesa precizēja, ka, "lai arī Pamatlēmums 2008/675 nepieļauj tādu pārskatīšanu [..], kas var izraisīt noziedzīgā nodarījuma pārkvalificēšanu un citā dalībvalstī piespriestā soda grozīšanu, ir jākonstatē, ka šis pamatlēmums neliedz dalībvalstij, kurā noris jaunais kriminālprocess, precizēt kārtību, kādā tiek ņemti vērā šajā citā dalībvalstī iepriekš pasludinātie notiesājošie spriedumi, jo šāda precizējuma vienīgais mērķis ir noteikt, vai ir iespējams piešķirt šiem notiesājošajiem spriedumiem tiesiskas sekas, kas ir līdzvērtīgas tām, kuras atbilstoši valsts tiesībām piemīt iepriekš pasludinātiem valsts notiesājošajiem spriedumiem" [30]. Tiesa uzskata, ka "tāda lēmuma pieņemšanai, kas ļauj citā dalībvalstī pasludinātam spriedumam paredzēt līdzvērtīgas tiesiskās sekas, kā Pamatlēmuma 2008/675 preambulas 13. apsvērumā paredzētais ir nepieciešama katra konkrētā gadījuma pārbaude, ņemot vērā attiecīgo situāciju. Šī iespēja nevar pamatot īpašas atzīšanas procedūras ieviešanu saistībā ar citā dalībvalstī pasludinātiem notiesājošiem spriedumiem, kura, pirmkārt, ir nepieciešama minēto spriedumu ņemšanai vērā jaunā kriminālprocesā un, otrkārt, var izraisīt izdarītā noziedzīgā nodarījuma un piemērotā soda pārkvalificēšanu" [31].

76. To precizējot, uzskatu, ka pretēji tam, ko apgalvo Polijas un Čehijas valdības, Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punktam nav pretrunā jebkādā veidā īstenot tādu sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru kā pamatlietā. Lai tas tā būtu, vēl vajadzētu arī parādīt, ka šādā kontekstā citā dalībvalstī iepriekš pasludinātu notiesājošu spriedumu ņemšana vērā izraisītu iejaukšanos "iepriekš pieņemtos spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi". Turklāt norādīšu, ka Tiesa savā spriedumā *Beshkov* nav nospriedusi, ka Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punktam pretrunā būtu pati konkrētā valsts procedūra, bet tā ir pretrunā tikai tad, ja tās īstenošanas rezultātā tādos lietas apstākļos, kādos ir taisīts šis spriedums, tiktu aizskarta ārvalsts sprieduma viengabalainība, atsaucoties uz pārbaudes laiku, kāds bija ietverts šajā notiesājošā spriedumā.

25 Skat. ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumus lietā *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, 55. un 56. punkts).

26 Skat. spriedumus, *Beshkov* (37. un 44. punkts), kā arī 2018. gada 5. jūlijs, *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 39. punkts).

27 Skat. spriedumu *Beshkov* (47. punkts).

28 Skat. spriedumu *Beshkov* (46. punkts).

29 C-390/16, EU:C:2018:532.

30 Skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 40. punkts).

31 Skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 45. punkts).

77. Ir jāprecizē, ka Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punkts ir lasāms kopā ar tā 14. apsvērumu, kurā ir noteikts, ka "iejaukšanās spriedumā vai tā izpildē ir, *inter alia*, situācijas, kad saskaņā ar otrās dalībvalsts tiesību aktiem iepriekšējā spriedumā noteikto sodu ieskaita vai ietver citā sodā, kuru pēc tam efektīvi jāizpilda, ciktāl pirmais spriedums vēl nav izpildīts vai tā izpilde nav nodota citai dalībvalstij".

78. Uzskatu, tāpat kā Komisija norāda savā rakstveida atbildē uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, – ka Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punktā, lasot kopā ar šī pamatlēmuma 14. apsvērumu, netiek kategoriski izslēgta iespēja valsts procedūrās par kumulatīvu sodu noteikšanu ņemt vērā ārvalstīs iepriekš pasludinātus notiesājošus spriedumus, bet gan tiek prasīts individuāli izvērtēt, vai kumulatīva soda noteikšana konkrētajā gadījumā būtu iejaukšanās iepriekšējā spriedumā vai tā izpildē.

79. Kā Komisija pamatoti norāda savā rakstveida atbildē uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, Pamatlēmuma 2008/675 14. apsvērumam ir nozīme divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, ar to tiek apstiprināts, ka gadījumi, ja tiek piespriests kumulatīvs sods, paši par sevi netiek izslēgti no šī pamatlēmuma piemērošanas jomas. Otrkārt, no šī apsvēruma var secināt, ka kumulatīva soda pasludināšana divos gadījumos var būt iejaukšanās iepriekš pieņemtā notiesājošā spriedumā vai tā izpildē, proti, pirmām kārtām, ja pirmais notiesājošais spriedums vēl nav izpildīts vai, otrām kārtām, ja pirmā notiesājošā sprieduma izpilde nav nodota otrai dalībvalstij. Proti, ja sods vēl ir jāizcieš citā dalībvalstī, nolēmums, ar kuru tiek noteikta sodu apvienošana, ietekmētu šīs citas dalībvalsts tiesas iepriekš pasludināta notiesājoša sprieduma izpildi.

80. Turpretim principā nepastāv iejaukšanās iepriekš pieņemtā notiesājošā spriedumā vai tā izpildē, ja šis notiesājošais spriedums jau ir izpildīts. Proti, šādā situācijā notiesāšanas dalībvalsts tiesības izpildīt šīs pašas valsts tiesu piespriesto sodu atbilstoši šīs valsts tiesībās paredzētajiem nosacījumiem netiek skartas pat tad, ja citai dalībvalstij jaunā krimināprocesā ir jāņem vērā šis sods, īstenojot savas tiesas pilnvaras.

81. Neizpildot nosacījumu, ka vienā dalībvalstī pasludinātam notiesājošam spriedumam ir jābūt pilnībā izpildītam, citā dalībvalstī piespriestā apvienošana varētu būt saistoša notiesāšanas valsts iestādēm un tiesām saistībā ar tajā piespriesto sodu izpildi un tādējādi aizskart šīs valsts tiesības nodrošināt tās tiesu piespriesto sodu izpildi savā teritorijā. Tātad sodu apvienošana izraisītu iejaukšanos šādu sodu izpildē, kas ir pretrunā Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punktam, to lasot kopā ar pamatlēmuma 14. apsvērumu.

82. To paturot prātā, pat tādā situācijā, ja kādā dalībvalstī iepriekš pasludinātais notiesājošais nolēmums jau ir izpildīts, citas dalībvalsts tiesa, ņemot vērā šo notiesājošo nolēmumu, "nepārskata un negroza [tā] izpildes kārtību" [32]. Prezumpciju par to, ka nenotiek iejaukšanās iepriekš pieņemtā notiesājošā spriedumā vai tā izpildē, tātad var atspēkot, ja šī notiesājošā sprieduma ņemšana vērā konkrētajā gadījumā liek apšaubīt to, kas ir nolemts pirmajā dalībvalstī.

83. To pašu iemeslu dēļ, kādi pastāv gadījumā, ja tiek ņemts vērā jau izpildīts iepriekš pieņemts notiesājošs spriedums, iejaukšanās iepriekš pieņemtā notiesājošā spriedumā vai tā izpildē principā nepastāv tad, ja šī sprieduma izpilde no notiesāšanas valsts ir nodota citai dalībvalstij saskaņā ar Pamatlēmumā 2008/909 paredzētajiem noteikumiem. Proti, šādā situācijā tieši pirmā dalībvalsts ir tā, kas ir nolēmusi nodot soda izpildi otrai dalībvalstij, jo atbilstoši tam, kas ir paredzēts šī pamatlēmuma 4. panta 2. punktā, tā ir ieguvusi pārliecību, ka soda izpilde otrajā dalībvalstī "atbildīs mērķim sekmēt notiesātās personas sociālo rehabilitāciju". Tā kā sprieduma dalībvalsts ir piekritusi soda izpildes nodošanai, netiek apdraudētas tās tiesības panākt, lai tās teritorijā, ievērojot šīs valsts tiesību aktos paredzētos nosacījumus, tiktu izpildīts tās tiesu pieņemts notiesājošs nolēmums.

32 Skat. spriedumu *Beshkov* (46. punkts). Otrās dalībvalsts tiesa tātad nevar atsaukties uz pārbaudes laiku, kas ir noteikts citā dalībvalstī iepriekš pieņemtā un jau izpildītā notiesājošā nolēmumā, to pārvēršot par brīvības atņemšanu slēgta tipa cietumā.

84. No Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punkta, lasot to kopā ar šī pamatlēmuma 14. apsvērumu, secinu, ka gadījumā, ja iepriekš pieņemts notiesājošs spriedums jau ir izpildīts vai ja tā izpilde ir nodota dalībvalstij, kuras tiesa ir paredzējusi pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, šī kumulatīvā soda noteikšana pati par sevi nevar ietekmēt šādu iepriekš pieņemtu notiesājošu spriedumu vai tā izpildi. Līdz ar to no šī pamatlēmuma 3. panta 3. punkta nevar tikt izsecināts principiāls aizliegums valsts tiesai, kas skata jaunu kriminālprocesu, pasludināt spriedumu, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, kurā tiek ņemts vērā citas dalībvalsts tiesas iepriekš piespriests notiesājošs spriedums.

85. Atzīstot šādu pieņēmumu, lēmuma pieņemšanai, kas ļauj citā dalībvalstī iepriekš pasludinātam spriedumam paredzēt sekas, kas ir līdzvērtīgas sekām, kādas ir tiesas iepriekš pasludinātam spriedumam dalībvalstī, kurā šis lēmums ir jāpieņem – tāds kā Pamatlēmuma 2008/675 13. apsvērumā paredzētais –, ir jāpārbauda katras gadījums, ņemot vērā konkrēto situāciju [33].

86. Tā kā tiesai, kas izskata jauno lietu, saskaņā ar savas valsts tiesībām un šī pamatlēmuma 3. panta 1. punktā paredzēto līdzvērtības principu ir jānosaka, kāds kumulatīvais sods būtu piemērojams, pamatojoties uz vairākās dalībvalstīs pasludinātiem notiesājošiem spriedumiem, tai ir jāpārbauda, vai šāda kumulatīva soda piespriešana varētu vai nevarētu būt iejaukšanās citā dalībvalstī iepriekš pasludinātā spriedumā. Šī pārbaude ir jāveic katrā konkrētajā gadījumā, lai ievērotu minētā pamatlēmuma 3. panta 3. punktā noteikto neiejaukšanās principu.

87. Nešķiet, ka tādā situācijā kā pamatlietā procedūra, kuras mērķis ir piespriest kumulatīvu sodu, apdraudētu Vācijā piespriestā sākotnējā soda izpildi.

88. Šajā ziņā atgādināšu, ka *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) 2017. gada 15. februāra spriedums – kā tas izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu – tika pieņemts izpildei Polijā ar *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdaņskas apgabaltiesa) 2018. gada 12. janvāra rīkojumu. Šajā rīkojumā nodarījumu juridiskā kvalifikācija tika apstiprināta saskaņā ar Polijas tiesībām un tika norādīts, ka kumulatīvs brīvības atņemšanas sods uz pieciem gadiem un trīs mēnešiem ir izpildāms. Runa ir par sodu, kas pēc tā ilguma ir identisks *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) spriedumā piespriestajam sodam.

89. Tātad tas ir brīvības atņemšanas sods atbilstoši tam, kāds ir piespriests *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) spriedumā, kurš tiks izpildīts Polijā. Kā paskaidro iesniedzējtiesa, lūgums par sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanu attiecas uz to, lai šis spriedums, kas ietver brīvības atņemšanas sodu uz pieciem gadiem un trīs mēnešiem, tiktu pasludināts saskaņā ar pilnas absorbcijas principu. Šāda absorbcija neietekmē *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) pasludināto spriedumu, jo piespriestais sods ir pilnībā jāizpilda Polijā. Apstāklis, ka šis sods tiks izpildīts vienlaikus ar citu Polijas tiesas piespriestu sodu, pats par sevi neietekmē *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) pasludinātā sprieduma saturu un efektivitāti.

90. Tāda sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšana, kurā tiek ietverts sods, ko *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdaņskas apgabaltiesa) ir piespriedusi 2010. gada 24. februārī, un *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa) piespriestais sods, ja kumulatīvajā sodā tiek ietverts pēdējais minētais sods, to neietekmējot, manuprāt, nav pretrunā Pamatlēmumā 2008/675 paredzētajiem noteikumiem.

33 Skat. spriedumu, 2018. gada 5. jūlijs, *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 45. punkts).

91. To paturot prātā, lai sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra būtu atbilstoša Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punktam, šīs procedūras rezultātā nedrīkst izzust iepriekš pieņemtais notiesājošais spriedums, lai tā esamība un viengabalainība saglabātos. Proti, sodu apvienošanas rezultātā nevis ir jāpazūd pašiem apvienotajiem sodiem, tiem jāzaudē autonomija un tiesiskās sekas, bet gan ir jānolemj, ka to izpilde notiks vienlaicīgi ar smagākā soda izpildi. No tā izriet, ka tad, ja ietverošais sods zūd, ietveramo sodu vēl ir jāvar izpildīt tādu, kāds tas ir piespriests.

92. Kopumā sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā, lai tā atbilstu Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punktam, ir jāievēro ārvalsts nolēmuma viengabalainība, kā arī ir jāsargā tās tiesas suverenitāte, kura pasludinājusi nolēmumu, neapdraudot šāda ārvalsts nolēmuma *res judicata* spēku [34]. Šajā ziņā spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, ietekmētu citas dalībvalsts tiesas pasludinātu notiesājošu nolēmumu, ja šī sprieduma rezultātā piespriestais kumulatīvais sods būtu mazāks par šajā notiesājošajā nolēmumā noteikto sākotnējo sodu, kas būtu pretrunā tam, kas ir paredzēts šajā tiesību normā [35].

93. Čehijas valdība apgalvo, ka tāda sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšana, kas ietver citā dalībvalstī iepriekš piespriestu notiesājošu spriedumu, noteikti ir darbība, kas iejaucas šādā notiesājošā spriedumā. Proti, šī dalībvalsts uzskata, ka šāds spriedums būtībā nozīmē sākotnējā nolēmuma atcelšanu, to seku atsaukšanu, kuras izriet no iepriekšējā notiesājošā sprieduma, un to ietveršanu jaunajā piespriestajā kumulatīvajā sodā.

94. Līdzīgi arī Polijas valdība norāda, ka sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, būtība ir tāda, ka tā pieņemšanas rezultātā tiek atcelti spriedumi, kas tiek ietverti šajā spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu. Šī dalībvalsts uzskata, ka tas nozīmē, ka spriedumā, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, šādi apvienotie notiesājošie spriedumi vairs nepastāv tiesību sistēmā, kas tiekot skaidri aizliegts Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punktā.

95. Ņemot vērā šos apgalvojumus, iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas sekas ir tādas, ka tiek atcelts iepriekšējais notiesājošais spriedums Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punkta izpratnē.

96. No iepriekš minētajiem apsvērumiem secinu, ka Pamatlēmuma 2008/675 3. panta 3. punkts, lasot to kopā ar šī lēmuma 14. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka principā tam nav pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesa jaunā kriminālprocesā, īstenojot tādu spieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru kā pamatlietā, ņem vērā citas dalībvalsts tiesas iepriekš pieņemtu notiesājošu spriedumu, kura izpilde dalībvalstij, kurā notiek šī procedūra, ir nodota saskaņā ar Pamatlēmumā 2008/909 paredzētajiem noteikumiem. Tomēr tiesai, kurā notiek sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, atkarībā no konkrētās situācijas ir jāpārbauda, lai šīs procedūras rezultātā dalībvalstī, kurā notiek šī procedūra, nenotiktu iejaukšanās iepriekš pieņemtos spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi, vai arī to atcelšana vai pārskatīšana. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanu procedūras rezultātā it īpaši nedrīkst tikt noteikts kumulatīvs sods, kurš būtu mazāks par citas dalībvalsts tiesas pieņemtā notiesājošā nolēmumā piespriesto sākotnējo sodu, nedz arī tikt atceltas šī nolēmuma sekas.

97. Lai sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras īstenošana atbilstu Savienības tiesībām tādā kontekstā kā šajā lietā, proti, kad soda izpilde ir nodota citai dalībvalstij, kas nav sprieduma pasludināšanas valsts, tomēr ir jāpārbauda, vai šī procedūra nav pretrunā Pamatlēmumā 2008/909 paredzētajiem noteikumiem. It īpaši ir jāpārliecinās, vai tiek ievēroti šajā pamatlēmumā paredzētie šāda notiesājoša sprieduma pielāgošanas nosacījumi un ierobežojumi.

34 Skat. ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumus lietā *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, 70. punkts).

35 Tā kā soda par dažiem noziedzīgiem nodarījumiem bardzība dalībvalstīs atšķiras, sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra nedrīkst izraisīt to, ka tās dalībvalsts krimināltiesību politika, kurā notiek šī procedūra, aizstāj to, kāda tiek īstenota dalībvalstī, kurā ir pasludināts iepriekšējais notiesājošais spriedums.

E. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras atbilstība Pamatlēmumam 2008/909

98. Šajā daļā pārbaudīšu, vai Pamatlēmumā 2008/909 nav paredzēti ierobežojumi, lai īstenotu tādu sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru kā pamatlietā.

99. Proti, ja pamatlietā aplūkotā situācija ir tāda, ka citā dalībvalstī pasludināta sprieduma izpilde tiek nodota dalībvalstij atbilstoši šim pamatlēmumam, ir jāpārbauda, vai sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra atbilst minētajā pamatlēmumā paredzētajiem noteikumiem. Turklāt par to ir arī otrais prejudiciālais jautājums.

100. Pamatlēmumā 2008/909 nesaskatu nevienu norādi uz to, ka tādas sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras kā pamatlietā īstenošana izpildes valstī būtu izslēgta, lai izpildītu notiesāšanas valstī piespriestu sodu. Gluži pretēji, ja tiek ievēroti šajā pamatlēmumā paredzētie noteikumi un ja izpildes valsts tiesībās tas ir paredzēts attiecībā uz valsts spriedumiem, papildus citā dalībvalstī piespriesta soda izpildes nodošanai šai dalībvalstij pilnīgi un visaptveroši ir jāievēro pienākums ņemt vērā šo sodu sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā izpildes valstī.

101. Atšķirībā no Pamatlēmuma 2008/675, kura mērķis, kā norādīts tā 6. apsvērumā, nav kādas dalībvalsts tiesu nolēmumu izpilde citās dalībvalstīs, Pamatlēmumā 2008/909 ir paredzēts, ka vienā dalībvalstī piespriesta soda izpildes kompetence tiek nodota citai dalībvalstij.

102. Šī pamatlēmuma mērķis, kā izriet no tā 2. apsvēruma, ir īstenot principu, kas paredz krimināltiesību jomā pieņemtu tiesu nolēmumu savstarpēju atzīšanu. Saskaņā ar šo principu, ja nolēmumu pieņem tiesu iestāde saskaņā ar savas dalībvalsts tiesībām, tam ir pilnīga un tieša iedarbība visā Savienībā, līdz ar to jebkuras citas dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir jāsniedz palīdzība tā izpildē tā, it kā to būtu pieņēmusi to valsts tiesu iestāde.

103. No minētā pamatlēmuma 3. panta 1. punkta izriet, ka tajā ir paredzēti noteikumi, kas ļauj dalībvalstij atzīt spriedumu un izpildīt sodu, kas ir pasludināts citas dalībvalsts tiesā, lai sekmētu notiesātās personas sociālo rehabilitāciju.

104. Šajā nolūkā, kā tas ir precizēts Pamatlēmuma 2008/909 8. panta 1. punktā, izpildes valsts kompetentā iestāde atzīst spriedumu, ko tai ir nosūtījusi sprieduma valsts kompetentā iestāde, un nekavējoties veic vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu piespriesto sodu, kura ilgums un veids atbilst tiem, kas paredzēti šīs sprieduma valsts taisītajā spriedumā [36]. Tātad savstarpējās atzīšanas principam būtu pretrunā tas, ka izpildes tiesu iestāde pielāgotu sprieduma tiesu iestādes piespriesto sodu, pat ja, piemērojot izpildes dalībvalsts tiesības, būtu noteikts atšķirīgs soda ilgums vai veids. Kā Komisija ir norādījusi savā ziņojumā par Pamatlēmuma 2008/909 īstenošanu, "tā kā pamatlēmumi pamatojas uz savstarpēju uzticēšanos pārējo dalībvalstu tiesību sistēmām, būtu jāievēro sprieduma valsts tiesneša lēmums, kas, principā, nebūtu ne jāpārskata, ne jāpielāgo" [37].

36 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:835, 36. punkts), un 2017. gada 11. janvāris, *Grundza* (C-289/15, EU:C:2017:4, 42. punkts).

37 Komisijas 2014. gada 5. februāra ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā dalībvalstis īsteno Pamatlēmumus 2008/909/TI, 2008/947/TI un 2009/829/TI par tiesas nolēmumu savstarpējo atzīšanu attiecībā uz brīvības atņemšanas sodiem vai ar brīvības atņemšanu saistītiem pasākumiem, probācijas lēmumiem un alternatīvām sankcijām, kā arī uzraudzības pasākumiem kā alternatīvu pirmstiesas apcietinājumam (COM(2014) 57 *final*, 8. lpp.).

105. Tomēr šis noteikums nav absolūts. Proti, Pamatlēmuma 2008/909 8. panta 2.–4. punktā ir paredzēti stingri nosacījumi, saskaņā ar kuriem izpildes valsts kompetentā iestāde var pielāgot sprieduma valstī piespriesto sodu. Šie nosacījumi ir vienīgie izņēmumi no principiālā pienākuma, kas šai iestādei ir noteikts saskaņā ar šī pamatlēmuma 8. panta 1. punktu [38].

106. It īpaši Pamatlēmuma 2008/909 8. panta 2. punktā ar konkrētiem nosacījumiem izpildes valsts kompetentajai iestādei ir atļauts pielāgot sprieduma valstī piespriesto sodu, ja tā ilgums nav atbilstošs izpildes valsts tiesībām. Proti, šī iestāde var nolemt pielāgot šādu sodu tikai tad, ja tas ir lielāks par maksimālo sodu, kas tās valsts tiesībās ir paredzēts par tāda paša veida noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem persona ir notiesāta. Pielāgotā soda ilgums nevar būt mazāks par maksimālo iespējamo sodu, kas izpildes valsts tiesībās ir paredzēts par līdzīga rakstura noziedzīgiem nodarījumiem. Turklāt gadījumā, ja sprieduma valstī piespriestā soda veids nav atbilstošs izpildes valsts tiesībām, šī pamatlēmuma 8. panta 3. punktā ir arī atļauts šīs valsts kompetentajai iestādei to pielāgot sodam vai pasākumam, kas paredzēts šīs valsts tiesību aktos par līdzīgiem nodarījumiem, ar nosacījumu, ka pielāgotais sods pēc iespējas atbilst sprieduma valstī piespriestajam sodam. To nevar pārvērst par naudas sodu. Katrā ziņā minētā pamatlēmuma 8. panta 4. punktā ir precizēts, ka pielāgotais sods neapstiprina sprieduma valstī piespriesto sodu saistībā ar tā veidu vai ilgumu. Visbeidzot saskaņā ar Pamatlēmuma 2008/909 12. panta 1. punktu un 21. panta e) punktu visi lēmumi par soda pielāgošanu, kas pieņemti saskaņā ar tā 8. panta 2. un 3. punktu, rakstveidā ir jāpaziņo sprieduma valsts kompetentajai iestādei.

107. Izskatāmajā lietā, un kā norādīju iepriekš, brīvības atņemšanas sods uz pieciem gadiem un trīs mēnešiem, kā to savā spriedumā ir noteikusi *Landgericht Lüneburg* (Līneburgas apgabaltiesa), tiks izpildīts Polijā. No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem neizriet, ka šajā spriedumā piespriestais sods, lai to varētu izpildīt Polijā, būtu jāpielāgo atbilstoši Pamatlēmuma 2008/909 8. panta 2. vai 3. punktam.

108. Manuprāt, sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanu nevar pielīdzināt sprieduma valstī piespriestā soda "pielāgošanai", ko izpildes valsts kompetentā iestāde veic Pamatlēmuma 2008/909 8. panta 2.–4. punkta izpratnē. Proti, "pielāgošanai" šīs tiesību normas izpratnē ir ļoti precīzs mērķis – ļaut izpildīt šo sodu izpildes valsts teritorijā, to padarot atbilstošu šīs valsts tiesībām. Savukārt sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrai tādā kontekstā kā pamatlietā ir pavisam cits mērķis, proti, noteikt, vai, lai izpildītu vairākus sodus, kas piespriesti dažādās tiesvedībās, šie sodi tiks izpildīti kopā vai vienlaicīgi, nodrošinot samērīguma un soda individualizācijas principu ievērošanu tā izpildes stadijā.

109. Līdz ar to nevar apgalvot, ka, tā kā Pamatlēmuma 2008/909 8. pantā nav ietverts izņēmums saistībā ar tādas sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras kā pamatlietā, tad no tā izrietētu, ka šādas procedūras īstenošana būtu pretrunā šai tiesību normai.

110. To precizējot, ir jānorāda, ka, īstenojot sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru situācijā, kad sprieduma izpilde ir nodota citai dalībvalstij saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem, ir jāievēro "principiāl[ais] pienākum[s], kas ir [izpildes valsts kompetentajai] iestādei, atzīt tai nosūtīto spriedumu un izpildīt piespriesto sodu, kura ilgums un veids atbilst šīs sprieduma valsts taisītajā spriedumā paredzētajam" [39]. Līdz ar to sākotnējā piespriestā soda, uz ko attiecas sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra, ilgumu vai veidu vajadzības gadījumā varētu pielāgot tikai minētā pamatlēmuma 8. panta 2.–4. punktā paredzētajās stingrajās robežās. Šajā ziņā norādīšu, ka, pat ja tas nav sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras priekšmets, ir iespējams, ka pirms šāda sprieduma pieņemšanas citā

38 Kā Komisija norāda ziņojumā, kas ir minēts iepriekšējā zemsvītras piezīmē, "lai nerastos konflikti, kas var negatīvi ietekmēt pamatlēmumu darbību, ir svarīgi atrast pareizo līdzsvaru starp sākotnēji piespriestā soda ievērošanu un dalībvalstu tiesiskajām tradīcijām" (8. lpp.).

39 Skat. spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:835, 36. punkts).

dalībvalstī piespriesta sākotnējā soda ilgums vai raksturs ir jāpielāgo atbilstoši šī paša pamatlēmuma 8. panta 2.–4. punktam, lai to varētu efektīvi izpildīt izpildes valstī. Šajā situācijā šādi pielāgots sods sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras noslēgumā būtu izpildāms kopā un vienlaicīgi ar citu sodu kumulatīva soda ietvaros.

111. Man šķiet, ka Pamatlēmuma 2008/909 17. pantam nav ietekmes uz to, vai sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra atbilst šim pamatlēmumam. Proti, šajā pantā, kura 1. punktā ir precizēts, ka soda izpildi reglamentē ar izpildes valsts tiesību aktiem, ir noteikti soda izpildei piemērojamie principi, tiklīdz notiesātā persona ir nodota šīs valsts kompetentajai iestādei [40]. Runa ir par pasākumiem, ar ko ir jāgarantē faktiskā soda izpilde un jānodrošina sodītās personas sociālā rehabilitācija [41]. Kā jau iepriekš norādīju un kā izriet no 2017. gada 10. augusta sprieduma *Zdziaszek* [42], šie pasākumi, kas attiecas uz sodu izpildes kārtību, ir jānodala no tiem, kas, grozot piespriestā soda vai sodu lielumu, attiecas uz sodu apmēra noteikšanu. Tā kā sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra pieder šim otrajam veidam, uz to neattiecas Pamatlēmuma 2008/909 17. pants, kurā ir noteikti pasākumi saistībā ar sodu izpildes kārtību. Šajā ziņā apstāklis, ka sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra tiek īstenota ar sodu izpildi saistītā posmā, negroza pašu šīs procedūras priekšmetu, proti, no jauna noteikt iepriekš piespriesto brīvības atņemšanas sodu apmēru [43].

112. Man šķiet, ka arī Pamatlēmuma 2008/909 19. pantam nav ietekmes uz sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras atbilstību šim pamatlēmumam. Proti, no minētā pamatlēmuma 19. panta 1. punkta izriet, ka "amnestēt un apžēlot var sprieduma valsts un arī izpildes valsts". Amnestija un apžēlošana izbeidz soda izpildi [44], kas nav ne sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras priekšmets, nedz arī tās rezultāts. Turklāt, runājot par Pamatlēmuma 2008/909 19. panta 2. punktu, saskaņā ar ko "tikai sprieduma valstij ir tiesības pieņemt lēmumus par lūgumiem pārskatīt spriedumu, ar ko piespriests sods, kurš jāizpilda saskaņā ar šo pamatlēmumu", no tā izriet, ka izpildes valsts nevar ne nolemt pārskatīt šādu spriedumu, ne veikt pasākumus, kas varētu kavēt šī sprieduma pārskatīšanu sprieduma valstī. Arī šajā gadījumā ne sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras priekšmets, ne sekas nav pārskatīt tādu nolēmumu, ar ko ir piespriests sods, kurš ir ticis ņemts vērā šādā procedūrā. Tādējādi, manuprāt, no minētā pamatlēmuma 19. panta nevar izsecināt nekādas norādes pēc analoģijas attiecībā uz sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras atbilstību šim pašam pamatlēmumam.

113. No iepriekš minētajiem apsvērumiem secinu, ka Pamatlēmuma 2008/909 8. pants, 17. panta 1. punkts un 19. pants, manuprāt, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāda dalībvalstī īstenota sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra kā pamatlietā, ar nosacījumu, ka tajā tiek ievērots izpildes dalībvalsts kompetentajai iestādei uzliktais principiālais pienākums atzīt tai pārsūtīto spriedumu un izpildīt sodu, kura ilgums un veids atbilst sprieduma dalībvalstī pasludinātajā spriedumā paredzētajam. Tikai atbilstoši šī pamatlēmuma 8. panta 2.–4. punktā paredzētajiem stingrajiem ierobežojumiem nepieciešamības gadījumā varētu pielāgot sākotnējā soda, kas tiek izskatīts sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā, ilgumu vai veidu pirms šāda sprieduma pasludināšanas.

40 Skat. spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:835, 39. punkts).

41 Ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*] secinājumu lietā *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:319) 72. punktā ir precizējis, ka šajā ziņā kompetentajām tiesu iestādēm ir jānosaka procedūras attiecībā uz soda norisi un tā atvieglošanu, izlemjot, piemēram, piemērot soda izciešanu, atrodoties ārpus ieslodzījuma vietas, izbraukšanas atļaujas, daļēju ieslodzījumu, soda sadalīšanu vai nosacītu sodu, apcietinātās personas pirmstermiņa vai nosacītas atbrīvošanas pasākumus vai pakļaušanu elektroniskai uzraudzībai. Viņš arī norādīja, ka tiesībās sodu izpildes jomā ir ietverti arī pasākumi, kas var tikt veikti pēc notiesātās personas atbrīvošanas, piemēram, tās pakļaušana tiesas uzraudzībai vai arī tās piedalīšanās rehabilitācijas programmās vai atlīdzināšanas pasākumos par labu cietušajiem.

42 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

43 Spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 90. punkts).

44 Šajā ziņā skat. Pamatlēmuma 2008/909 21. panta f) punktu, kurā ir atsauce uz "jebkādu lēmumu neizpildīt sodu [šī pamatlēmuma] 19. panta 1. punktā minēto iemeslu dēļ".

114. Pēc šiem apsvērumiem attiecībā uz Pamatlēmumiem 2008/675 un 2008/909 secinu, ka, ievērojot iepriekš norādītos nosacījumus un ierobežojumus, šiem pamatlēmumiem principā nav pretrunā dalībvalstī īstenot sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru situācijā, kad šai dalībvalstij tiek nodota citā dalībvalstī pasludināta notiesājoša sprieduma izpilde.

115. Pretējs risinājums, kā to pamatoti norādīja iesniedzējtiesa un Ungārijas valdība, radītu nepamatotu atšķirīgu attieksmi pret personām, kurām vienā dalībvalstī ir piespriesti vairāki sodi, un personām, kas ir notiesātas vairākās dalībvalstīs, ja abos gadījumos sodi tiek izpildīti vienā un tajā pašā dalībvalstī.

116. Proti, personas, kurām Polijā ir piespriesti brīvības atņemšanas sodi, varētu izmantot sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru, savukārt personām, kas ir notiesātas ar šādiem sodiem ne tikai Polijā, bet arī citās dalībvalstīs, tiktu piemērots noteikums par sodu vienkāršu saskaitīšanu.

117. Samērīguma un individuālas soda noteikšanas principu piemērošanas izslēgšana, pamatojoties tikai uz vietu, kurā ir pasludināts spriedums, manuprāt, būtu pretrunā brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidei, kuras pamatā ir savstarpējas atzīšanas un uzticēšanās starp dalībvalstīm princips.

118. Savukārt, tā kā Polijas tiesībās ir paredzēta sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra, šādas procedūras īstenošana, lai kopējā sodā iekļautu citā dalībvalstī pasludinātu notiesājošu spriedumu, pilnībā atbilst Pamatlēmumos 2008/675 un 2008/909 izvirzītajiem mērķiem. Proti, tiesai, kas no jauna izskata lietu sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā, īstenojot savu novērtējuma brīvību, notiek labāka soda individualizācija tā izpildes stadijā, kad vienlaikus tiek ņemta vērā notiesātās personas sodāmība un soda sociālās rehabilitācijas funkcija. Šiem mērķiem, kā arī savstarpējās atzīšanas principam būtu pretēji tas, ka notiesātās personas, kuras sociālās rehabilitācijas veicināšanas nolūkā izcieš sodu savā izcelsmes valstī, nevar izmantot procedūru, kas ļautu kopā un vienlaicīgi izpildīt vairākus sodus, tikai tādēļ, ka tos ir pieņēmušas vairāku dalībvalstu krimināllietu tiesas.

119. Līdz ar to, ja ievēro šo abu pamatlēmumu īstenošanai noteiktās aizsargbarjeras, proti, tiek ievērota ārvalsts nolēmuma viengabalainība, kā arī sargāta tās tiesas suverenitāte, kura to pasludinājusi [45], ir jādod priekšroka risinājumam, kas izpaužas kā soda mūsdienīgas funkcijas pilnīga īstenošana, šī soda izpildes stadijā ņemot vērā notiesātās personas sodāmību, lai nodrošinātu efektīvu sodu, vienlaikus ievērojot soda samērīguma un individualizācijas principus.

120. Kā jau norādīju, šķiet, ka no Tiesas rīcībā esošajiem materiāliem izriet, ka Polijas tiesībās sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā nevar ņemt vērā citā dalībvalstī pasludinātu notiesājošu spriedumu. Ja iesniedzējtiesa apstiprina šo konstatējumu, šīs tiesas ziņā ir šī šķēršļa neitralizēšana, ievērojot norādes, ko Tiesa sniegusi 2019. gada 24. jūnija spriedumā *Popławski* [46], proti, darot visu, kas ietilpst tās kompetencē, lai interpretētu savas valsts tiesības atbilstoši Pamatlēmumā 2008/675 un 2008/909 paredzētajām normām.

V. Secinājumi

121. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdaņskas apgabaltiesa, Polija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Padomes Pamatlēmuma 2008/675/TI (2008. gada 24. jūlijs) par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā 3. panta 3. punkts, lasot to kopā ar šī pamatlēmuma 14. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka principā tam nav pretrunā tas, ka

45 Skat. ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumus lietā *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, 70. punkts).
46 C-573/17, EU:C:2019:530.

dalībvalsts tiesa jaunā kriminālprocesā, īstenojot tādu spieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūru kā pamatlietā, ņem vērā citas dalībvalsts tiesas iepriekš pieņemtu notiesājošu spriedumu, kura izpilde dalībvalstij, kurā notiek šī procedūra, ir nodota saskaņā ar Padomes Pamatlēmumā 2008/909/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā, kas grozīts ar Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris), paredzētajiem noteikumiem. Tomēr tiesai, kurā notiek sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, atkarībā no konkrētās situācijas ir jāpārbauda, vai šīs procedūras rezultātā dalībvalstī, kurā notiek šī procedūra, nenotiek iejaukšanās iepriekš pieņemtos notiesājošos spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi, nedz arī to atcelšana vai pārskatīšana. Sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūras rezultātā it īpaši nedrīkst nedz noteikt kumulatīvu sodu, kas būtu mazāks par citas dalībvalsts tiesas notiesājošā nolēmumā piespriesto sākotnējo sodu, nedz arī atcelt šī nolēmuma sekas.

2) Pamatlēmuma 2008/909, kas grozīts ar Pamatlēmumu 2009/299, 8. pants, 17. panta 1. punkts un 19. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tāda dalībvalstī īstenota sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūra kā pamatlietā, ar nosacījumu, ka tajā tiek ievērots izpildes dalībvalsts kompetentajai iestādei uzliktais principiālais pienākums atzīt tai pārsūtīto spriedumu un izpildīt sodu, kura ilgums un veids atbilst sprieduma dalībvalstī pasludinātajā spriedumā paredzētajam. Tikai atbilstoši šī pamatlēmuma 8. panta 2.–4. punktā paredzētajiem stingrajiem ierobežojumiem nepieciešamības gadījumā varētu pielāgot sākotnējā soda, kas tiek izskatīts sprieduma, ar ko nosaka kumulatīvu sodu, pasludināšanas procedūrā, ilgumu vai veidu pirms šāda sprieduma pasludināšanas.